

Streszczenie

Zróźnicowanie przyczyn problemu niedożywienia w skali globalnej i skuteczności jego rozwiązywania

Celem głównym rozprawy doktorskiej było określenie zróźnicowania przyczyn problemu niedożywienia w skali globalnej oraz próba zidentyfikowania zróźnicowania skuteczności jego rozwiązywania w wybranych regionach i państwach świata.

Badania dotyczyły sytuacji wyżywieniowej świata w wymiarze regionalnym oraz na poziomie wybranych krajów o różnym poziomie rozwoju gospodarczego. Na poziomie regionalnym, z uwzględnieniem subregionów, ocenę częstotliwości występowania niedożywienia, stanu odżywienia populacji oraz determinantów fizycznej i ekonomicznej dostępności żywności przeprowadzono zgodnie z klasyfikacją stosowaną przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) w raportach „The State of Food Insecurity in the World”. Zakres czasowy badań odpowiadał okresowi realizacji celu redukcji liczby niedożywionych na świecie o połowę, wytyczonego w 1996 roku na Światowym Szczycie Żywnościowym. Dla oceny skuteczności rozwiązywania problemu niedożywienia na świecie, przedstawiono przedsięwzięcia podejmowane w wybranych krajach rozwiniętych i rozwijających się od 1945 roku. W części empirycznej pracy zastosowano materiały wtórne pochodzące z międzynarodowych, publicznych baz danych, w tym głównie FAO i Banku Światowego. Zastosowano wybrane miary statystyki opisowej, wielowymiarowe metody analizy skupień oraz metodę metaanalizy.

Realizacja pracy pozwoliła ustosunkować się do postawionych hipotez oraz sformułować wnioski, które wskazują, że zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się, poza brakiem fizycznej dostępności żywności, było w dużej mierze zdeterminowane brakiem ekonomicznego dostępu do żywności, wynikającym z ubóstwa populacji. Problem niedożywienia występował nawet w sytuacji, kiedy produkcja żywności w skali poszczególnych krajów była wystarczająca, jeżeli ludność nie posiadała dostatecznej siły nabywczej. Warunkiem koniecznym zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w poszczególnych krajach i regionach świata jest równoległe podejmowanie działań adresowanych do czterech filarów bezpieczeństwa żywnościowego, zarówno na poziomie narodowym, jak i na poziomie gospodarstwa domowego (indywidualnym).

Słowa kluczowe: *bezpieczeństwo żywnościowe, niedożywienie, fizyczna dostępność żywności, ekonomiczny dostęp do żywności.*

Abstract

Diversification of the causes of undernutrition on a global scale and the effectiveness of its solution

The main goal of the doctoral dissertation was to determine the diversity of the causes of undernutrition on a global scale and to identify the differences in the effectiveness of its solving in selected regions and countries of the world.

The research refers to the world's nutrition situation at the regional scale and at the level of selected countries with different levels of economic development. At the regional scale, including subregions, the analysis of the prevalence of undernutrition, the nutritional status of the population and the determinants of physical and economic access to food were carried out according to the classification used by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) in the reports titled "The State of Food Insecurity in the World". The time range of the research corresponded to the period of the goal of halving the number of undernourished people in the world, set at the World Food Summit in 1996. In order to evaluate the effectiveness of solving the problem of undernutrition in the world, the solutions implemented in selected developed and developing countries from 1945 were presented. In the empirical part of the work, secondary materials from international public databases were used, including mainly FAO and World Bank. Selected measures of descriptive statistics, multidimensional methods of cluster analysis and the meta-analysis method were used.

The research allowed to respond to the hypotheses and to draw conclusions indicating that ensuring food security in developing countries, in addition to the lack of physical access to food, was largely determined by the lack of economic access to food resulting from population poverty. The problem of undernutrition even occurred when the production of food on a national scale was sufficient if the population did not have sufficient purchasing power. A prerequisite for ensuring food security in particular countries and regions of the world is to simultaneously undertake the actions addressed to the four pillars of the food security, both at the national level and at the household (individual) level.

Key words: *food security, undernutrition, physical food availability, economic access to food.*